

INGYEN MEGÉRI
A mű és az alkotófolyamat írásos ismertetése

Krasz Ádám

Pécsi Tudományegyetem – Művészeti Kar
Elektronikus Zenei Médiaművészet BA 3. évfolyam
Témavezető: Kovács Balázs

Kivitelezés

Az installáció fizikai méretei: szélesség: 113 cm, mélység 66 cm, magasság 218 cm. Alapjául eltérő méretű kartondobozok szolgálnak, melyeket egy fehér lepel és tiszta A4-es lapok fednek. Az így létrejött különböző magasságú "posztamensekre" került rá hét darab műanyag virágcserep és az őket körülvevő virágföld. A virágcserepek fel lettek töltve 1-2 cm magasságban (tintával) kékre színezett vízzel. Közvetlenül a cserepek fölé kerültek felfüggesztésre a kettévágott, kilyukasztott kupakú PET palackok, szintén hét darab. A palackok fölé rögzítésre került egy elemlámpa, bekapcsolt állapotban. Ezek rögzítésére a plafonon található szellőzőrendszer rácsai (helyspecifikus, de kivitelezhető lámpatestre vagy plafonra való rögzítés is) és pár méter fém drót szolgált. A függő "csepegtetők" fekete vízzel lettek feltöltve.

Habár ezen installáció főként egy térbeli műalkotás, fontos figyelembe venni az idő és a hang hozzáadott értékét is. Az elemlámpába merülő félben lévő elemek kerülnek, így biztosítva a változó fényviszonyokat. A víz hasonlóképpen elfogy egy idő után, várhatóan az elem lemerülésével hasonló időintervallumot felölelve. Ezek a paraméterek hely és kiállítás specifikusan kalibrálásnak vethetőek alá. A vízcsepegés hangja jól rímel a virágcserepek által felvetett természet közelségre, és egy halvány de fontos plusz dimenziót ad az alkotásnak.

ÖninterPETácós kísérlet

A mű címe is lopott, egy kiállítás vendégkönyvében találtam. Mondhatni újrahasznált. Mint ahogy az installáció maga. Az alkotófolyamat is ehhez igazodva alakult ki, első megítélésre abszolút öncélúan egy szemétkupac megszüntetésének igénye által vezérelve. Az elhatalmasodott, már-már nevetséges méreteket öltött PET palack mennyiség mindenkit arra kényszerítene, hogy felvegye a harcot. Ugyan a palackot, mint mindent, ki lehet dobni, másra hárítva ezzel nyomasztó terheinket, de ezzel csupán eltűnne szemünk elől, létezésében továbbra is palack, azaz probléma maradna. Egyetlen megoldásként az újrahasznosítás merül fel, és mivel az emberi szervezet napi 5 liternél nagyobb folyadékbevitelt nem tolerálja[1], hamar alternatív felhasználási utak után kell nézzünk. Egyértelműen felmerül továbbá a mókás ajándéktárgyak és karácsonyi díszek készítése, de barátok nélkül, és gyakorló ateista életmód mellett ezek kevésbé praktikus megoldások.

A PET palackok által generált gondolati folyamatok alapvető kiindulási pontjának tekinthetjük azoknak létezését és birtoklását, ergo “ingyen” mivoltát (a múltat ne bolygassuk). Ebből a státusból sokszor gyakran az értéktelenségre következtet az ember, de néha azért a tenni akarás – vagy a kényszer – közbeszól. Az anyag alapvető tulajdonsága, hogy könnyen kezelhető (nem véletlenül, pet = házikedvenc, simogatás), ám akárcsak a háziállatok, az ember egyenes következménye, az emberi élet legerősebb, legszívósabb és mindenhol jelen lévő eredménye. Ez a Műanyag önmagában egy kész alkotás, tele ellentmondásokkal, és önálló kijelentésekkel, így ismét könnyen ahhoz a megoldáshoz érhetünk, hogy hagyjuk az egészet úgy ahogy van. Hisz a PET önmaga az ember, a teremtés csodája és a létezés értelmetlensége egy személyben, mely azt hiszem kétség kívül életünk két állandó, egymás ellen küzdő alapvetése. Persze Isten is csak a saját képmására tudta létrehozni fő művét, naivítás és igazságtalanság lenne emberként többet várnunk saját magunktól.

Ezek után persze drasztikus, akár anti-humánus lépésnek tűnhet szegény metaforáink feldarabolása és felakasztása, de szerencsére az ember számára a vizuális-vulgaritásnak csak sokkal konkrétabb[2] példái bizonyulnak ellentmondásosnak/érdekesnek/taszítónak. Az öncsonkítás vádjaival leszámolva hamar beláthatjuk, hogy akár csak az emberi test, a palack sem képes funkcionalitásra kiürített állapotban. A folyadék használata abszolút trivialitásának ellenére egyértelműen a legjobb választásnak bizonyul az eddig használt kontextust követve.

Az esőtől való életeredeztetés, annak isteni mivolta legősbibb ösztönünk egyike, legkonkrétabb kapcsolatunk, és ha manapság már talán nem is annyira, de pár éve még abszolút 1. helyet élvezett sok-sok fajtársunk kívánságlistáján. Az installáció esetében persze egyirányú kommunikációként is jelen van, amint a halálosztó PET palackok lecsapnak a virágFÖLDre és a 7 tengerre. A virágcserepek műanyag mivolta sem elhanyagolható, de vannak pillanatok, amikor mégis. Ez nem az[3].

A SZÍNBolizmus fontosabb elemének talán a kéket vehetnénk, hisz a fekete szín(?)
úgyis elpusztítja azt. Természetesen a kék a legkirályabb szín, és nagyon sok embernek ez
miatt a kedvence[4]. IKB 191. A kék bolygót meg holdat nem is említem inkább. Azért egy
könnyecseppnek még csak színe sincs, de egy tengernyi már kék. Tényleg ennyire nem számít?

Az eső mellett persze ott a fény, de azért nem kell annyira reménykedni. Az alapvetően ismeretlen (bár feltételezhetően tiszta) üzenet ugyan megérkezik hozzánk, de nem nevezhetjük se tisztának, se egyértelműnek, így annak értelmezését ismét magunkra kell bízuk (mint ahogy annak torzításáért is nyugodtan felelősségre vonhatjuk felebarátunkat). Ha nagyon akarjuk, a fény, még koszosan is (bár ezzel rögtön csorbul jelentése) értelmezhető univerzálisan és ösztönösen, a meleg, az élet és a remény alapvető gondolatok, vagyis inkább érzések, persze, hogy aztán ebből ki merre megy tovább, az már csak idő kérdése (pl.: 5775 év)[5].

A mű utolsó alapvetése pontosan az idő lesz. Ez talán a legfogósabb kérdés az élet értelmezésével kapcsolatban. A biológiai folyamatok alapvető feltételeként életünk megkérdőjelezhetetlen része, de pont ez miatt elvonatkozhatatlanul jelen van minden gondolatunkban, és egyszerűen képtelenek vagyunk életünk leFOLYÁSÁT idő nélkül értelmezni, elképzelni vagy feldolgozni. A korlátaink könnyen irányvonalakká alakulhatnak, ha megfelelően nézünk rájuk, és a már említett értelmezési folyamat egyértelműen feltűnik a változó (tehát időben létező!) fényjátékban.

Ezt ERŐSÍTİK a ki-behelyezett hangszórók és mikrofonok sokasága.

[illegible]

Egy műanyag élet is lehet élet, csak jó lenne, ha végre megértenénk annak fontosságát, és én nagyon fontosnak gondolom tudatosítani minden élet folyamatát és kérdéseit, főleg

akkor, ha abból ennyi következtetést és tanulságot vonhatunk le, ennyi életbölcsséget leshetünk el. Ingyen van, úgyhogy megéri.

Én nyugodtabban alszom, hogy tudom: van kire ráhagyni ezt a bolygót, és nem holmi csótányok lesznek azok. [6]

[1] <http://www.abc.net.au/health/talkinghealth/factbuster/stories/2012/12/13/3653639.htm>

[2] Vö. <http://www.horror-movies.ca/wp-content/uploads/2012/04/pieces31.jpg>

[3] Teremtés 3:19

[4] Eva Heller (2009), *Psychologie de la Couleur*, pg. 13.

- [5] The Journal of Neuroscience, August 7, 2013 • 33(32): pg.13233–13237
- [6] Gabe Ibáñez után szabadon. <http://www.imdb.com/title/tt1971325/>